DE ULCERIBUS CUM CARIE.

THESES ANATOMICO-CHIRURGICÆ;

QUAS DEO JUVANTE & Præside M. PETRO-MATHURINO BOTENTUIT LANGLOIS, *Facultatis Artium & Chirurgiæ Magistro, in utroque Jure Licentiato, nec non in Scholâ Practicâ Anatomes & Chirurgiæ nuper Professore, tueri conabitur* JACOBUS-LUDOVICUS-JOSEPHUS MASURE, *Parisinus, in almâ Universitate Parisiensi Artium liberalium Magister, & in Nosocomio Parisiensi dicto* l'Hôtel-Dieu *Chirurgus internus, Theseos Auctor.*

Die Sabbati 5ª mensis Octobris, anno *1776*, à sesqui-secundâ postmeridiem ad septimam.

PRO ACTU PUBLICO ET MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii Typographi, viâ Citthareâ.

M. DCC. LXXVI.

D. O. M.

THESES

ANATOMICO-CHIRURGICÆ.

QUANTASCUNQUE vires adhibere Natura ſoleat, ut ſanitatem tueatur, aut amiſſam reſtituat, quoties amico manûs induſtriosè medentis auxilio orbata, ſibi non ſufficit! Quodquidem cùm in omnibus, tùm præſertìm in Chirurgicis morbis agnoſcendum. Adſit calculus in veſicâ & ignoretur: quid tùm à Naturâ expectandum? Nihil profectò. Sed melioribus auſpiciis advocetur Chirurgus: morbum perſcrutatur, & mox veluti digito tangit, ac demùm penitùs extrahit; ſicque, dolorum omnium ſublatâ cauſâ, hominem ab ipſis orci faucibus eripit.

Hoc itidem porrò videtur in ulceribus carioſis, de quibus diſſerendum nobis eſt, & quorum curatio, cùm de locali tantùm vitio agamus, à Chirurgiâ tantùm repetenda. His autem dicatam *Encheireſim* quis adſtruet, niſi partium quæ morbi ſedes ſunt

ſtructuram apprimè noverit? Liceat igitur cutis, textûs cellularis, ac deindè oſſium deſcriptionem, levitèr tantùm, brevitatis cauſâ perſtringere.

EX ANATOMIA.

Externum totius corporis involucrum, inæqualitèr denſum craſſumque, extenſionis & contractionis capax, cutis nomine venit.

Quadruplici partium ſerie conflatur.

Prima & interior, corium dicta, cæteris craſſior, fibrarum miro ordine intertexta, vaſis nerviſque copioſa, cellularis textûs lamellis ſibi invicem applicatis conſtat.

È corio prodeunt ac veluti emergunt papillæ ab expanſione nervorum oriundæ, ordine, ſitu, numero, figurâ, pro variis partibus diverſæ.

Inſeruntur illæ papillæ corpori reticulari quod eſt veluti lamella quædam mucoſa, mollis, diffluens, concreſcens calore, epidermidique tenaciùs adhærens. Ex illo corpore reticulari oritur color cutis ac proindè Æthiopum nigrities: papillas ſuſtinet, ordinat, irrorat & emollit.

Has omnes prædictas partes tegit & involvit epidermis ſeu cuticula, membrana omnium exterior, ſicca, pellucida, diversè ſulcata, tenuiſſima ut plurimùm, ſed quibuſdam locis ſeu attritu duriori, ſeu innatâ partium diſpoſitione craſſior: innumeris pertuſa foraminulis, inſenſili tranſpirationi, ſudori, inhalationi facilem viam aperit: ad id inſervit ut à durioribus ſenſationibus deffendantur nervi, quod patet ablatâ epidermide & papillis denudatis: ulteriùs verò ejus ſtructuram curiosè indaganti neque fibræ, neque vaſa, neque nervi occurrunt, ſed tantùm ſquammulæ aliæ ſuper alias poſitæ.

In cute inſuper animadvertuntur glandulæ ſebaceæ, ungues, & pili: ſed hæc omnia minimè ad noſtrum hoc propoſitum attinent.

Textum cellularem dicimus folliculorum membranaceorum congeriem ita intricatam, ut naſcantur cellulæ magnitudine figurâque diverſæ, omnes invicem perviæ, quas innumera perreptant

vaſa. Non infra cutem tantùm deprehenditur, ſed muſculos etiam & vel minimos fibrarum faſciculos involvit : imò interiora pervadit organa, & omnia veluti penetrat ; undè meritò dici poſſit ſpongia quædam in quam introductæ fuerint omnes aliæ corporis partes fibrillæque tenuiſſimæ, cuique ſuper injecta fuerit cutis.

In hiſce cellulis ſecernitur ac deponitur humor oleoſus morâ & frigore concreſcens, adipis, ſebi, medullæque nomine pro ſede aut variâ denſitate gaudens : modò rarior, modò copioſior pro diverſo partium uſu, pro ætate, ſexu, ſtatu corporis ac temperamento : per textûs cellularis areolas lentè circumagitur, & facilè variis temporibus aut redundat aut reſorbetur. Muſculorum flexioni ſervandæ, lubricandis partibus, inungendis fibris, ac etiam nutritioni quibuſdam videtur idoneus.

Oſſa, ſolidiores firmioreſque corporis humani partes, totius ædificii veluti fulcrum, triplici ſubſtantiâ gaudent, nempè compactâ, cellulari, & reticulari.

Compacta exterior, durior, albicans, variis lamellarum ſtratis conflatur aliis ſuper alia poſitis, quorum tamen interiora veluti corrugata plicataque à cæteris paulatìm divergunt, ita ut craſſior ſit ſtratorum compages in oſſe medio, verſus extrema, imminuto lamellarum numero, tenuior.

Ex his lamellis à rectâ ſtratorum normâ declinantibus, & ſeſe invicem decuſſantibus, naſcitur cellularis ſubſtantia in oſſium longorum capitibus cæterorumque corpore conſpicienda.

Fibrillæ pariter oſſeæ, ex iiſdem lamellis interioribus ortæ, quaquàverſùm poſitæ, ſeſe diversè interſecantes, & in magnis tantùm oſſium longorum cavitatibus conſpicuæ, retis cujuſdam ſpeciem referunt : undè ſubſtantia reticularis fuit nuncupata.

Oſſa irrorat & inungit humor oleoſus ab extremis arteriis exſudans : vocatur in mediis oſſibus longis medulla concreta ; in capitibus verò & alibi, ſuccus medullaris.

Teguntur demùm & involvuntur oſſa perioſteo, membranâ ſubalbidâ, denſâ, vaſis nerviſque præditâ, inæqualiter ſpiſſâ, ſecundum oſſis axim faciliùs evellendâ. Ejus ope ſuſtinentur & ad os uſque deducuntur vaſa quæ nutritionis medullæque ſecre-

tionis materiam vehunt, ſanguinemque reſiduum referunt. Majori copiâ in infantibus, minori in adultis reperiuntur : in ſenibus verò obliterantur pleraque, & rariſſima apparent.

EX CHIRURGIA.

Ulcus carioſum eſt ſolutio continuitatis in parte molli cum effluxu puris & oſſis eroſione.

Dividi poteſt in benignum & malignum : benignum dicitur, cùm levis eſt caries, cùm à cauſâ externâ producitur, cùm aggreditur os in quo operationes neceſſariæ ſine periculo celebrari poſſunt, cùm denique curationi favent ætas & temperamentum ægri : malignum verò, ubi caries altiſſimè progreditur, ubi vitio interno fovetur & alitur, ubi ſpongioſa depaſcitur oſſa, ubi ſitus mali, ægri debilitas, graviora demùm accidentia morbum exaſperant.

Cauſæ ſunt vel internæ, ut varia ſanguinis vitia, variique medullæ & oſſium indè exſurgentes morbi; vel externæ, ut ictus, lapſus, & ſubſequens commotio, abceſſus profundi, puris acrimonia, aeris contactus, uſtio, frigus immodicum, ac denique omnes ſubſtantiæ quibus os erodi poteſt.

Diagnoſtica ulceris carioſi ſigna facillimè ſæpè ſæpiùs deprehenduntur : pluriès tamen ſagaciſſimam Chirurgi perſpicaciam requirunt. Si, verbi gratiâ, os oculis ſubjiciatur, tùm videtur perioſteo denudatum, fuſcum, nigrum, pingue, exaſperatum, eroſum. Si ſaltèm aut digito aut ſpecillo tangi poſſit, tùm ſcabrum aſperumque perſentitur : ſin autem oculos pariter tactumque fugiat, tùm ad certa minùs ſigna recurrendum, nempè puris oleoſi & nigreſcentis aut potiùs ſaniei effluxum, fuſcata linamenta, fœtorem rancidum, carnis flaccidæ, mollis, ſpongioſæ redundantiam, quandoque ſquammulas & fruſtula oſſium cum pure erumpentia, ac demùm ulceris iterùm atque iterùm recrudeſcentis pertinaciam.

A cauſâ, ſitu, gravitate morbi ac variis demùm circumſtantiis prognoſis inſtituenda. Si eroſio levis & ab externâ cauſâ ſub oculis

verſetur, ſi æger ætate & temperamento vigeat, ſi mali ſitus varias operationes celebrandas admittat, tum certior ſperanda ſalus. Contrà autem ubi malum in obſcuro ſerpit, ubi capita oſſium aggreditur & ad articulos pervenit, ubi gravis & interna cauſa, debilis ægri conſtitutio, ætas in ſenectutem vergens, &c. tùm periculoſiſſima caries pronuntietur.

Ulcus carioſum glutinari non poteſt, quia nulla permanens cicatrix oſſi vitiato inducitur : in eo igitur conſiſtit ejus curatio ut graſſantis eroſionis progreſſus inhibeantur, & pars mortua per exfoliationem extrudatur : deindè ulcus veluti ſimplex habebitur.

Si fiſtuloſa tantùm & anguſta pateat apertura, aut ſcalpello aut cauſticis pars detegatur, ſi verò luxurianti ſpongioſæ carnis excreſcentiâ obtegatur os eroſum, ſedulò omnes iſti fungi radicitùs evellantur, ut caries tanta quanta ſit, oculis pateat obnoxia. Tùm viribus ægri conſulendum, & natura mali apprimè dignoſcenda, hinc enim quænam remedia ſint uſurpanda ſtatuitur.

Si levis ſit caries, plerumque ſufficiet linamentum carptum aut ſiccum aut ſpirituoſo medicamento imbutum. Si profundior, admovebuntur, deterſâ ſanie, pulvis myrrhæ, aloes, euphorbii, olea ligni ſancti, thymi, cinnamomi, aut potiùs hydrargirum ſpiritu nitri ſolutum ope penicilli illinendum aut inſtillandum uſque dum ad ſanam oſſis partem perveniat, quod agnoſcitur ubi nulla jam ſanies ex oſſis vitiati poris exit.

Intereà attentè videbitur num puris aliquod receptaculum tùm in oſſis cavo, tùm in ejus cellulis, tùm etiam in confiniis lateat. Tunc enim ipſa puris ibi ſtagnantis acrimonia morbum latiùs latiùſque protrahit : facilè autem dignoſcetur, ſi apparatu renovato puris hinc aut indè ex improviſo erumpentis copiâ veluti inundatur faſciatio : quo in caſu caries ulteriùs detegenda ut ad remotas puris latebras perveniatur, faciliſque ipſi pateat exitus.

Quantacumque prædictis habeatur fiducia, ſi caries atrociter ſæviens omnibus Chirurgi conatibus reſiſtat indocilis, tunc ad heroicum, ut ita dicam, remedium, veluti unicam ſalutis anchoram, ignem ſcilicet deveniendum eſt. Ubi altiſſimas radices egit caries, os undique denudatum primò hinc indè modiolo terebra-

tum, aut radulâ rasum, aut scalpro & malleolo excisum, deindè ferro candente aduratur. At operator quam solertissimè præcaveat ne ignis contactu lædantur vitandæ partes. Centrum ergò cariei initio, dein margines tentabuntur : leniter primò, post firmiùs inuretur ferrum, & sic deinceps, dum sufficiens ossis adustio possit judicari.

Quoad verò exfoliationem ipsam, hìc natura plus arte valet. Pendet enim ab inflammatione in sanâ ossis parte excitatâ : ibi tùm ingurgitantur & extenduntur vasa; ipsorum oscillationes & vibrationes fibrarum increbrescunt : fit suppuratio laudabilis; & quo in gangrænâ humidâ escharæ separantur, eodem, in carie, mechanismo exfoliantur ossa.

Ubi absolutè perfectum fuit illud opus; & os operitur vasculosâ lamellâ quæ sanæ & rubicundæ carnis speciem refert, brevi & facili negotio vel simplicissimo quoque medicamento curatur ulcus; cùm jam ipsius fundus firmam cicatrici mox generandæ basim præbeat. Sin autem caries articulos invaserit, & ossium capita penitùs erodat, tùm unica salutis spes in amputatione affulget, & unius membri jacturâ toti corpori consulendum.

FINIS.